

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

Αριθμός Γνωμοδότησης : 194/2015

**ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
(Τμήμα Β΄ Διακοπών)**

Συνεδρίαση της 26^{ης} Αυγούστου 2015

Σύνθεση:

Πρόεδρος : Βασιλική Δούσκα, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ..

Μέλη : Ιωάννης – Κωνσταντίνος Χαλκιάς, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ. , Κωνσταντίνος Γεωργιάκης , Παναγιώτης Παναγιωτουνάκος, Κωνσταντίνος Χαραλαμπίδης, Ευφροσύνη Μπερνικόλα, Κωνσταντίνος Κατσούλας, Δημήτριος Μακαρονίδης, Κωνσταντίνος Κηπουρός, Ευστράτιος Συνοίκης, Ευαγγελία Σκαλτσά, Κυριακή Παρασκευοπούλου, Παναγιώτης Παππάς, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγητής : Κωνσταντίνος Χαραλαμπίδης, Νομικός Σύμβουλος του Κράτους.

Αριθμός Ερωτήματος : ΑΠΕΗΛ/Φι/οικ 176010/11-5-2015 του Υπουργείου Παραγωγικής Ανασυγκρότησης Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Γενική Γραμματεία Ενέργειας και Ορυκτών Πρώτων Υλών, Γενική Διεύθυνση Ενέργειας, Δ/νση ΑΠΕ και Ηλεκτρικής Ενέργειας.

Ερώτημα : *Αν οι ρυθμίσεις του ν.4093/2012, που τροποποίησαν την παράγραφο 5 α) του άρθρου 27 Α του ν.3734/2009 σχετικά με την υπαιτιότητα του Διαχειριστή και την προθεσμία του ενός μήνα για την ενεργοποίηση της σύνδεσης ή τη θέση σε δοκιμαστική λειτουργία του σταθμού, κατά περίπτωση, σε περίπτωση δήλωσης ετοιμότητας του ενδιαφερομένου, εφαρμόζονται μόνο για τις περιπτώσεις για τις οποίες ισχύει ο νέος τρόπος κατοχύρωσης της τιμής πώλησης ηλεκτρικής ενέργειας (περίπτωση 2 της υποπαραγράφου 1.2 του άρθρου πρώτου του ν.4093/2012) ή καταλαμβάνει και τους φωτοβολταϊκούς σταθμούς της περίπτωσης 3 της υποπαραγράφου 1.2 του άρθρου πρώτου του ν.4093/2012.*

Επί του ανωτέρω ερωτήματος το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Β' Διακοπών) γνωμοδότησε ως εξής:

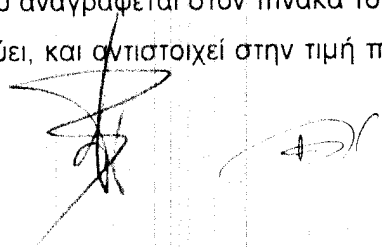
I. Ιστορικό

Από το έγγραφό της ερωτώσας υπηρεσίας και τα στοιχεία του φακέλου που το συνοδεύουν προκύπτει το ακόλουθο πραγματικό: Με τον ν. 4093/2012 (Α'222) θεσπίστηκε νέος τρόπος κατοχύρωσης της τιμής πώλησης της παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας από φωτοβολταϊκούς σταθμούς, κατόπιν τροποποίησης του άρθρου 27 Α ν.3734/2009 (Α' 8), προβλέπεται δε ότι η σύμβαση πώλησης ηλεκτρικής ενέργειας από φωτοβολταϊκό σταθμό συνομολογείται με την τιμή αναφοράς που αναγράφεται στον πίνακα της παραγράφου 5 α) του άρθρου 27 Α του ν.3734/2009 και αντιστοιχεί στην τιμή που ισχύει κατά την ημερομηνία έναρξης της δοκιμαστικής λειτουργίας ή, αν δεν προβλέπεται περίοδος δοκιμαστικής λειτουργίας, κατά την ημερομηνία ενεργοποίησης της σύνδεσης του φωτοβολταϊκού σταθμού.

Ταυτόχρονα, με τις ρυθμίσεις του ν.4093/2012, θεσπίστηκε υποχρέωση του Διαχειριστή να θέσει σε δοκιμαστική λειτουργία ή να προβεί στην ενεργοποίηση της σύνδεσης του σταθμού, κατά περίπτωση, εντός προθεσμίας ενός μήνα από τότε που ο ενδιαφερόμενος κάνει δήλωση ετοιμότητας. Επιπλέον, θεσμοθετείται η έννοια της υπαιτιότητας του Διαχειριστή με σκοπό την προστασία του επενδυτή από καθυστερήσεις του Διαχειριστή. Ειδικότερα, αν παρέλθει άπρακτο το χρονικό διάστημα του ενός μήνα για λόγους οφειλόμενους σε υπαιτιότητα του Διαχειριστή, που διαπιστώνεται από τον ίδιο και γνωστοποιείται εγγράφως προς τον Λειτουργό της Αγοράς ή τον Διαχειριστή για τα Μη Διασυνδεδεμένα Νησιά, κατά περίπτωση, ως τιμή αναφοράς λαμβάνεται η τιμή που ίσχυε κατά την ημερομηνία παρέλευσης της ανωτέρω προθεσμίας του ενός μήνα.

Επιπλέον, στην περίπτωση 3 της υποπαραγράφου 1.2 του άρθρου πρώτου του ν.4093/2012 θεσπίστηκαν μεταβατικές διατάξεις με τις οποίες ρυθμίζεται το θέμα της τιμολόγησης φωτοβολταϊκών σταθμών για τις περιπτώσεις που είχε συναφθεί σύμβαση πώλησης ή είχε υποβληθεί αίτηση με πλήρη φάκελο για σύναψη σύμβασης πώλησης μέχρι την έναρξη ισχύος του ν.4093/2012.

Τέλος, προβλέπεται ρητά ποία θα είναι η τιμή πώλησης σε περίπτωση μη έναρξης δοκιμαστικής λειτουργίας ή μη ενεργοποίησης της σύνδεσης εντός των ανωτέρω χρονικών διαστημάτων. Ειδικότερα, σύμφωνα με το τελευταίο εδάφιο της περίπτωσης 3 της υποπαραγράφου 1.2 του άρθρου πρώτου του ν.4093/2012, ως τιμή αναφοράς θα λαμβάνεται η τιμή που αναγράφεται στον πίνακα του άρθρου 27 Α του ν.3734/2009, όπως κάθε φορά ισχύει, και αντιστοιχεί στην τιμή που ισχύει κατά την

ημερομηνία έναρξης της δοκιμαστικής λειτουργίας ή της ενεργοποίησης της σύνδεσης του φωτοβολταϊκού σταθμού κατά περίπτωση.

Κατόπιν τούτων η υπηρεσία έθεσε το υπό κρίση ερώτημα

II. A. Νομικό Πλαίσιο

Το άρθρο 11 παρ. 4 ν. 3468/2006 (Α' 129), ως είχε πριν από την προσθήκη σε αυτό νέων εδαφίων με τη διάταξη Ι. 1.2.4. του ν. 4093/2012 (Α' 222), όριζε τα εξής «Με τους Κώδικες Διαχείρισης του Συστήματος και του Δικτύου που προβλέπονται, αντίστοιχα, στις διατάξεις των άρθρων 19 και 23 του ν. 2773/1999 (ΦΕΚ 286 Α'), όπως ισχύει, καθορίζονται ο τύπος και το περιεχόμενο των συμβάσεων σύνδεσης Σταθμών Α.Π.Ε., με το Σύστημα ή το Δίκτυο και κάθε άλλο σχετικό θέμα

Στο άρθρο 27Α παρ. 3, 4 και 5 περ. α' του ν. 3734/2009 «Πρώθηση της συμπαραγωγής δύο ή περισσότερων χρησίμων μορφών ενέργειας» (Α' 28), όπως η παράγραφος αυτή ίσχυε μετά την αντικατάσταση της με το άρθρο 186 παρ. 1 του ν.4001/2011 (Α' 179) ορίζονταν τα εξής:

«Άρθρο 27Α

Ρυθμίσεις για Φωτοβολταϊκούς Σταθμούς

3. Η τιμολόγηση της ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται από Φωτοβολταϊκούς σταθμούς πλην αυτών της περίπτωσης (γ) του πίνακα της παρ. 1 του άρθρου 13 του ν.3468/2006, όπως ισχύει, γίνεται με βάση τα στοιχεία του ακόλουθου πίνακα.....

4. Η ηλεκτρική ενέργεια που παράγεται από φωτοβολταϊκό σταθμό και απορροφάται από το Σύστημα ή το Δίκτυο, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 9, 10 και 12 παρ. 1 του ν. 3468/2006, τιμολογείται σε μηνιαία βάση και ανά μεγαβατώρα (MWh) της απορροφώμενης ηλεκτρικής ενέργειας.

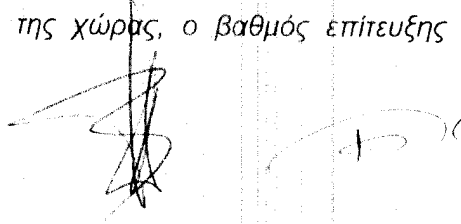
Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης που εκδίδεται μετά από γνώμη της ΡΑΕ μπορεί να μεταβάλλονται οι τιμές του ανωτέρω πίνακα. Για την μεταβολή αυτή λαμβάνονται κυρίως υπόψη η διείσδυση των φωτοβολταϊκών σταθμών στο ενεργειακό ισοζύγιο της χώρας, ο βαθμός επίτευξης των εθνικών στόχων διείσδυσης των ΑΠΕ και οι επιπτώσεις για τον καταναλωτή από τη σχετική επιβάρυνση λόγω του ειδικού τέλους ΑΠΕ.

5.α) Η σύμβαση πώλησης ηλεκτρικής ενέργειας από φωτοβολταϊκό σταθμό συνάπτεται για είκοσι έτη, συνομολογείται με την τιμή αναφοράς που αναγράφεται στον ανωτέρω πίνακα και αντιστοιχεί στην τιμή που ισχύει κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης εφόσον ο φάκελος είναι πλήρης, άλλως από την ημερομηνία υποβολής του τελευταίου δικαιολογητικού που καθιστά το φάκελο πλήρη, υπό την προϋπόθεση έναρξης δοκιμαστικής λειτουργίας ή, εάν δεν προβλέπεται περίοδος δοκιμαστικής λειτουργίας, υπό την προϋπόθεση ενεργοποίησης της σύνδεσης του φωτοβολταϊκού σταθμού, εντός δεκαοκτώ μηνών για τους σταθμούς ισχύος έως

10MW και εντός τριάντα έξι μηνών για τους σταθμούς ισχύος μεγαλύτερης ή ίσης των 10MW από την ημερομηνία υπογραφής της σύμβασης πώλησης από τον αρμόδιο Διαχειριστή..... Αν οι ανωτέρω προθεσμίες παρέλθουν άπρακτες, ως τιμή αναφοράς λαμβάνεται η τιμή που αντιστοιχεί στο μήνα και έτος έναρξης της δοκιμαστικής λειτουργίας ή, αν δεν προβλέπεται περίοδος δοκιμαστικής λειτουργίας, της ενεργοποίησης της σύνδεσης του φωτοβολταϊκού σταθμού, με βάση την ισχύ που διαθέτει ο σταθμός κατά την εν λόγω χρονική στιγμή».

Στο προμνησθέν άρθρο 11 παρ.4 ν. 3468/2006 προστέθηκαν, με την ανωτέρω διάταξη του ν.4093/2012, τα ακόλουθα : «Η σύμβαση σύνδεσης συνάπτεται εντός διαστήματος τριών (3) μηνών από την υποβολή του σχετικού αιτήματος με πλήρη φάκελο για σταθμούς ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΓΠΕ ή ΣΗΘΥΑ που, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 4, εξαιρούνται από την υποχρέωση λήψης άδειας παραγωγής, και εντός έξι (6) μηνών για τους σταθμούς του άρθρου 3. Οι Διαχειριστές υλοποιούν τα έργα σύνδεσης που αναλαμβάνουν συμβατικά σε διάστημα που δεν μπορεί να υπερβαίνει από την υπογραφή της σύμβασης σύνδεσης: α) τους δώδεκα (12) μήνες για σταθμούς που συνδέονται στο Δίκτυο, εφόσον δεν απαιτούνται εργασίες σε υποσταθμούς ΥΤ/ΜΤ, β) τους δεκαοκτώ (18) μήνες για σταθμούς που συνδέονται στο Δίκτυο εφόσον απαιτούνται εργασίες σε υποσταθμούς ΥΤ/ΜΤ και γ) τους είκοσι τέσσερις (24) μήνες για τους σταθμούς που συνδέονται στο Σύστημα. Με ειδικά αιτιολογημένη απόφαση τους, που κοινοποιείται στη ΡΑΕ, οι διαχειριστές μπορούν σε συγκεκριμένες περιπτώσεις να θέτουν μεγαλύτερα χρονικά περιθώρια για την υλοποίηση των έργων σύνδεσης, λαμβάνοντας υπόψη το βαθμό δυσκολίας κατασκευής των έργων αυτών.....»

Το προμνησθέν άρθρο 27^Α ν.3734/2009, όπως ισχύει σήμερα, μετά την αντικατάσταση της μεν παραγράφου 4 αυτού με το άρθρο 7 παρ. 2 ν.4203/2013 της δε παραγράφου 5^α με το άρθρο πρώτο, υποπαραγράφος Ι. 1.2. ν. 4093/2012, ορίζει τα εξής : «4. Η ηλεκτρική ενέργεια που παράγεται από φωτοβολταϊκό σταθμό και απορροφάται από το Σύστημα ή το Δίκτυο, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 9, 10 και 12 παρ. 1 του ν. 3468/2006, τιμολογείται σε μηνιαία βάση και ανά μεγαβατώρα (MWh) της απορροφώμενης ηλεκτρικής ενέργειας. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, που εκδίδεται μετά από γνώμη της Ρ.Α.Ε., μπορεί να μεταβάλλονται και να εξειδικεύονται τα στοιχεία του ανωτέρω πίνακα και ιδίως όσον αφορά στις τιμές και την κατηγοριοποίηση ανά ισχύ και χρονική περίοδο αναφοράς, καθώς και να καθορίζονται κατηγορίες ανά ειδικότερη κατασκευαστική τεχνολογία φωτοβολταϊκών πλαισίων. Για τη μεταβολή και εξειδίκευση αυτή λαμβάνονται κυρίως υπόψη η διείσδυση των φωτοβολταϊκών σταθμών στο ενεργειακό ισοζύγιο της χώρας, ο βαθμός επίτευξης των εθνικών

στόχων διείσδυσης των Α.Π.Ε., το κόστος προμήθειας και εγκατάστασης του εξοπλισμού και οι οικονομικές επιπτώσεις για τον καταναλωτή.

5.α) Η σύμβαση πώλησης ηλεκτρικής ενέργειας από φωτοβολταϊκό σταθμό συνάπτεται για είκοσι έτη, συνομολογείται με την τιμή αναφοράς που αναγράφεται στον ανωτέρω πίνακα και αντιστοιχεί στην τιμή που ισχύει κατά την ημερομηνία έναρξης της δοκιμαστικής λειτουργίας ή, αν δεν προβλέπεται περίοδος δοκιμαστικής λειτουργίας, κατά την ημερομηνία της ενεργοποίησης της σύνδεσης του φωτοβολταϊκού σταθμού.

Ο αρμόδιος διαχειριστής υποχρεούται στη θέση του φωτοβολταϊκού σταθμού σε δοκιμαστική λειτουργία ή, εάν δεν προβλέπεται περίοδος δοκιμαστικής λειτουργίας, στην ενεργοποίηση της σύνδεσής του, εντός προθεσμίας ενός μήνα από τότε που ο ενδιαφερόμενος θα δηλώσει την ετοιμότητα του σταθμού για έναρξη της δοκιμαστικής λειτουργίας ή για ενεργοποίηση της σύνδεσης, εφόσον, κατά την ημερομηνία υποβολής του σχετικού αιτήματος, έχουν ήδη ολοκληρωθεί τα προβλεπόμενα στην οικεία σύμβαση σύνδεσης έργα επέκτασης για σύνδεση ή έχει παρέλθει ο συνομολογημένος στην σύμβαση σύνδεσης χρόνος υλοποίησης των εν λόγω έργων.

Εάν παρέλθει άπρακτο το ανωτέρω διάστημα του ενός μήνα για λόγους οφειλόμενους σε υπαιτιότητα του διαχειριστή, που διαπιστώνεται από τον ίδιο και γνωστοποιείται εγγράφως προς τον Λειτουργό της Αγοράς ή τον διαχειριστή για τα Μη Διασυνδεδεμένα Νησιά κατά περίπτωση, ως τιμή αναφοράς λαμβάνεται η τιμή που αναγράφεται στον ανωτέρω πίνακα και αντιστοιχεί στην τιμή που ίσχυε κατά την ημερομηνία παρέλευσης της ανωτέρω προθεσμίας του ενός μήνα. Η ανωτέρω έγγραφη γνωστοποίηση παρέχεται μόνον από ειδικώς εντεταλμένα προς τούτο όργανα του αρμόδιου διαχειριστή, που ανακοινώνονται στον Λειτουργό της Αγοράς τη ΡΑΕ και την Υπηρεσία Εξυπηρέτησης Επενδυτών για έργα Α.Π.Ε. του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.

Σε κάθε περίπτωση η θέση του φωτοβολταϊκού σταθμού σε δοκιμαστική λειτουργία ή, εάν δεν προβλέπεται περίοδος δοκιμαστικής λειτουργίας, η ενεργοποίηση της σύνδεσής του, θα πρέπει να λάβει χώρα εντός προθεσμίας τριών (3) μηνών από την υποβολή σχετικού αιτήματος, εφόσον, κατά την ημερομηνία υποβολής του σχετικού αιτήματος, έχουν ήδη ολοκληρωθεί τα προβλεπόμενα στην οικεία σύμβαση σύνδεσης έργα επέκτασης για σύνδεση ή έχει παρέλθει ο συνομολογημένος στη σύμβαση σύνδεσης χρόνος υλοποίησης των εν λόγω έργων. Εάν παρέλθει άπρακτη η προθεσμία του προηγούμενου εδαφίου ο διαχειριστής αποζημιώνει τον ενδιαφερόμενο: ... Σε περίπτωση αδυναμίας σύνδεσης του σταθμού για λόγους οφειλόμενους σε υπαιτιότητα του ενδιαφερομένου, η οποία διαπιστώνεται

από τον διαχειριστή και γνωστοποιείται εγγράφως προς τον Λειτουργό της Αγοράς ή τον διαχειριστή για τα μη Διασυνδεδεμένα Νησιά κατά περίπτωση, ιδίως σε περίπτωση ανακρίβειας της δήλωσης περί ετοιμότητας του δεύτερου εδαφίου, το αίτημα απορρίπτεται και ο ενδιαφερόμενος οφείλει να υποβάλει εκ νέου αίτημα...., αφού παρέλθουν τουλάχιστον έξι (6) μήνες από την υποβολή του προηγούμενου αιτήματος του.»

Επιπλέον στο άρθρο 1 της ΥΑΠΕ/Φ1/οικ.2262/12 απόφασης του ΥΠΕΚΑ (Β' 97) «Τιμολόγηση ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται από φωτοβολταϊκούς σταθμούς», η οποία εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 27 Α παρ. 4 του ν.3734/2009, όπως το άρθρο αυτό ισχύει μετά την αντικατάσταση του με το άρθρο 1 της υπ' αριθμ. Υ.Α.Π.Ε/Φ1/2301/οικ.16933/2012 αποφάσεως του Υφυπουργού Π.Ε.Κ.Α (Β' 2317), προβλέπονται τα ακόλουθα:

«Άρθρο 1

1. Η τιμολόγηση της ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται από φωτοβολταϊκούς σταθμούς πλην αυτών της περίπτωσης (γ) του πίνακα της παρ. 1 του άρθρου 13 του ν. 3468/2006, όπως ισχύει, γίνεται με βάση τα στοιχεία του ακόλουθου πίνακα σε €/MWh:.....

2. Η διάταξη της παραγράφου 1 αφορά σε: α) Φωτοβολταϊκούς σταθμούς για τους οποίους, μέχρι τη δημοσίευση της παρούσας, δεν έχει υποβληθεί αίτηση με πλήρη φάκελο για σύναψη σύμβασης πώλησης ηλεκτρικής ενέργειας, σύμφωνα με τις διατάξεις της περίπτωσης α' της παραγράφου 5 του άρθρου 27 Α του ν. 3734/2009. β) Φωτοβολταϊκούς σταθμούς για τους οποίους, μέχρι τη δημοσίευση της παρούσας, έχει υποβληθεί αίτηση με πλήρη φάκελο για σύναψη σύμβασης πώλησης ηλεκτρικής ενέργειας, και για τους οποίους η έναρξη δοκιμαστικής λειτουργίας, ή, εάν δεν προβλέπεται περίοδος δοκιμαστικής λειτουργίας, η ενεργοποίηση της σύνδεσής τους, δεν γίνει εντός της προθεσμίας των δεκαοκτώ ή τριάντα έξι μηνών από την ημερομηνία υπογραφής της σύμβασης πώλησης, που τίθεται, κατά περίπτωση, σύμφωνα με τις διατάξεις της περίπτωσης α' της παραγράφου 5 του άρθρου 27 Α του ν. 3734/2009».

Σημειωτέον ότι, κατά την ανωτέρω τροποποίηση της παραγράφου 4 του άρθρου 27Α ν.3734/2009 με τον προαναφερθέντα ν.4203/2013, προβλέφθηκε, με το άρθρο 20 παρ. 12 του τελευταίου, μεταβατική διάταξη, έχουσα ως εξής: «12. Οι διατάξεις του δεύτερου και του τρίτου εδαφίου της παρ. 4 του άρθρου 27Α του ν. 3734/2009, όπως αντικαθίστανται με την παράγραφο 2 του άρθρου 7 του παρόντος νόμου, ισχύουν για συμβάσεις που θα συναφθούν μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου».

Τέλος, κατά την αντικατάσταση της παραγράφου 5 του αυτού ως άνω άρθρου 27Α ν.3734/2009 με το άρθρο πρώτο υποπαράγραφος 1.2. ν.4093/2012, προβλέφθηκε, με την αμέσως επόμενη περίπτωση 3 αυτού, εκτενής και περιπτωσιολογική μεταβατική διάταξη, έχουσα, κατά το κύριο μέρος της, ως εξής: «Για τους φωτοβολταϊκούς σταθμούς για τους οποίους έως την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου έχει συναφθεί σύμβαση πώλησης ηλεκτρικής ενέργειας ή έχει υποβληθεί αίτηση με πλήρη φάκελο για σύναψη σύμβασης πώλησης ηλεκτρικής ενέργειας, ως τιμή αναφοράς λαμβάνεται η τιμή που ίσχυε κατά την ημερομηνία σύναψης της σύμβασης ή υποβολής της αίτησης με πλήρη φάκελο, υπό την προϋπόθεση ότι η έναρξη δοκιμαστικής λειτουργίας ή, εάν δεν προβλέπεται περίοδος δοκιμαστικής λειτουργίας, η ενεργοποίηση της σύνδεσής τους, θα λάβει χώρα: α. Για τους σταθμούς ισχύος έως και 10 MW, εντός απώτατου χρονικού διαστήματος τεσσάρων (4) μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος ή ενωρίτερα..... β. Για τους σταθμούς ισχύος μεγαλύτερης από 10MW καθώς και για τους σταθμούς ισχύος μικρότερης των 10MW, σε περίπτωση που για τη σύνδεσή τους ...απαιτούν... εντός απώτατου χρονικού διαστήματος δώδεκα (12) μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος ή ενωρίτερα....

Εάν η έναρξη της δοκιμαστικής λειτουργίας, ή, εάν δεν προβλέπεται περίοδος δοκιμαστικής λειτουργίας, η ενεργοποίηση της σύνδεσης των ανωτέρω σταθμών δεν λάβει χώρα εντός των ανωτέρω προθεσμιών, ως τιμή αναφοράς λαμβάνεται η τιμή που αναγράφεται στον πίνακα του άρθρου 27Α του ν. 3734/2009, όπως κάθε φορά ισχύει, και αντιστοιχεί στην τιμή που ισχύει κατά την ημερομηνία έναρξης της δοκιμαστικής λειτουργίας ή της ενεργοποίησης της σύνδεσης του φωτοβολταϊκού σταθμού κατά περίπτωση" ...γ) Συμβάσεις πώλησης ηλεκτρικής ενέργειας από φωτοβολταϊκούς σταθμούς που έχουν συναφθεί πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, για σταθμούς που δεν έχουν τεθεί σε δοκιμαστική λειτουργία ή δεν έχει ενεργοποιηθεί η σύνδεση τους, τροποποιούνται, σύμφωνα με τις διατάξεις των προηγούμενων εδαφίων. δ) Οι παραγωγοί που έχουν συνάψει σύμβαση πώλησης ηλεκτρικής ενέργειας από φωτοβολταϊκούς σταθμούς και με την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου έχουν θέσει σε λειτουργία τους σταθμούς τους, κατά τα ανωτέρω, μπορούν είτε να τροποποιήσουν τη σύμβαση τους, σύμφωνα με τις διατάξεις των ανωτέρω εδαφίων με τιμή αναφοράς που αντιστοιχεί στο Φεβρουάριο 2010 και διάρκεια ίση με το χρονικό διάστημα που υπολείπεται της εικοσαετίας από τη θέση των σταθμών σε λειτουργία είτε να συνεχίσουν την εκτέλεση της ισχύουσας σύμβασης...».

B. Ερμηνεία –Ανάλυση.

Από τον συνδυασμό των προαναφερθεισών διατάξεων, ερμηνευόμενων κατά

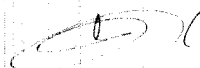
τον σκοπό αυτών, στο πλαίσιο των διαδοχικών τροποποιήσεων, προσθηκών και αντικαταστάσεών τους, συνάγονται τα εξής:

Οι διατάξεις του μεν άρθρου 11 παρ. 4 ν. 3468/2006, όπως κατά τα ανωτέρω τροποποιήθηκαν και ισχύουν σήμερα, αφορούν συμβάσεις σύνδεσης σταθμών Α.Π.Ε (γενικώς) με το Σύστημα ή το Δίκτυο ενώ οι διατάξεις του άρθρου 27Α ν.3734/2009, όπως, επίσης, τροποποιήθηκαν και ισχύουν σήμερα, αφορούν συμβάσεις πώλησης ηλεκτρικής ενέργειας ειδικώς από φωτοβολταϊκούς σταθμούς, οι οποίες τελούν, βέβαια, σε λειτουργική και οικονομική συνάρτηση με τις συμβάσεις σύνδεσης.

Με τις ρυθμίσεις των διατάξεων του ως άνω άρθρου 27 Α επιδιώκεται, η κατοχύρωση (κλειδωμα) της τιμής πώλησης της παραγόμενης από φωτοβολταϊκούς σταθμούς ηλεκτρικής ενέργειας που απορροφάται από το σύστημα ή το δίκτυο, κατά τρόπον ώστε ο κάθε παραγωγός να γνωρίζει ακριβώς το ύψος της τιμής μονάδος πώλησης της παραγόμενης εκ μέρους του ηλεκτρικής ενέργειας από τους εν λόγω σταθμούς.

Κρίσιμο χρονικό σημείο για τη κατοχύρωση της ως άνω τιμής αποτελούσαν, προ του ν.4093/2012, κατά περίπτωση, οι ημερομηνίες υποβολής της αίτησης (με πλήρη φάκελο) ή της υποβολής του τελευταίου δικαιολογητικού (επί μη πλήρους φακέλου) υπό τον όρο, όμως, έναρξης της δοκιμαστικής λειτουργίας ή ενεργοποίησης του φωτοβολταϊκού σταθμού εντός συγκεκριμένης προθεσμίας, η τήρηση της οποίας επέφερε, αναδρομικώς, κατοχύρωση της τιμής πώλησης του χρονικού σημείου υποβολής φακέλου (βλ. γνμδ. Ν.Σ.Κ. 583/2012).

Με τη ρύθμιση της υποπαρ. 1.2.2 του ν.4093/2012, κρίσιμος χρόνος τιμολόγησης ορίσθηκε η ημερομηνία έναρξης δοκιμαστικής λειτουργίας ή, κατά περίπτωση, της ενεργοποίησης της σύνδεσης του φωτοβολταϊκού σταθμού. Η ημερομηνία υποβολής ή συμπλήρωσης του φακέλου ουδόλως, πλέον, λαμβάνεται υπόψη για την τιμολόγηση. Προς αποφυγή, όμως, αδικαιολόγητης καθυστέρησης του διαχειριστή, ικανής να οδηγήσει σε επιμήκυνση του χρόνου που μεσολαβεί από την σχετική δήλωση ετοιμότητας του ενδιαφερόμενου παραγωγού μέχρι την έναρξη της δοκιμαστικής λειτουργίας ή την (απευθείας) ενεργοποίηση της σύνδεσης, καθυστέρηση η οποία μπορεί να έχει, μεταξύ άλλων, ως συνέπεια και τη μεταβολή, με υπουργική απόφαση, των τιμών αναφοράς προς βλάβη του παραγωγού επερχόμενη με υπαιτιότητα του αρμόδιου διαχειριστή, ως τιμή αναφοράς κατοχυρώνεται αυτή που ισχύει την ημερομηνία παρέλευσης της εκ του νόμου τασσόμενης (εύλογης) προθεσμίας του ενός μήνα που μεσολαβεί μεταξύ του χρόνου δήλωσης ετοιμότητας δοκιμαστικής λειτουργίας ή ενεργοποίησης της σύνδεσης αναλόγως, και του χρόνου έναρξης αυτών. Τούτο σημαίνει ότι, αν η υπουργική απόφαση μεταβολής της τιμής

εκδοθεί εντός της ανωτέρω προθεσμίας του ενός μήνα, είναι υποχρεωτική για τον παραγωγό ενώ, αν εκδοθεί εκ των υστέρων, ισχύει η τιμή της ημερομηνίας παρέλευσης του μήνα. Άλλη υποχρέωση του διαχειριστή δεν προβλέπεται. Στην περίπτωση, όμως, που, αντί του ενός, παρέλθουν τρεις μήνες, τότε ο διαχειριστής αποζημιώνει τον ενδιαφερόμενο κατά τις διακρίσεις του άρθρου 27Α παρ. 5α Ν. 3734/2009, όπως ισχύει.

Από όσα προηγουμένως εκτέθηκαν συνάγεται ότι με τις πρόσφατες ρυθμίσεις των νόμων 4093/2012 και 4203/2013 επιχειρείται η διαμόρφωση ενός συστήματος τιμολόγησης και πώλησης της παραγόμενης από φωτοβολταϊκούς σταθμούς ενέργειας, κύρια χαρακτηριστικά του οποίου είναι η δυνατότητα μεταβολής και εξειδίκευσης, ανά πάσα στιγμή, των τιμών με απόφαση του Υπουργού ΠΑΠΕΝ, βάσει των εκ του νόμου προβλεπόμενων κριτηρίων, παράλληλα δε η προσπάθεια προφύλαξης των παραγωγών, κυρίως έναντι των μεταβολών αυτών, με τη συντόμευση των σχετικών διαδικασιών και την επιφύλαξη αποζημίωσης υπέρ αυτών από τον αρμόδιο Διαχειριστή, κατά περίπτωση και υπό τη συνδρομή ορισμένων προϋποθέσεων κάθε φορά.

Οι προθεσμίες του ενός ή των τριών μηνών, για τις οποίες έγινε προηγουμένως λόγος, καθώς και η τυχόν υποχρέωση αποζημίωσης του παραγωγού από τον διαχειριστή, ανταποκρινόμενες στο πνεύμα αυτού του νέου συστήματος, ισχύουν και δεσμεύουν τους παραγωγούς και τις Αρχές στις περιπτώσεις που η κρίσιμη δήλωση ετοιμότητας υποβληθεί αρμοδίως μετά την έναρξη ισχύος του ν.4093/2012, διότι από του σημείου αυτού και μετά ο παραγωγός έχει απέναντί του μια σειρά λογικώς και λειτουργικώς συνδυαζόμενων μεταξύ τους διατάξεων ως προς τον κρίσιμο χρόνο τιμολόγησης του προϊόντος του. Τούτο επιβεβαιώνεται και από τον σκοπό και το πνεύμα των μεταβατικών διατάξεων τόσο του άρθρου 20 παρ. 12 ν.4203/2013, που αφορούν, πρωτίστως, στη διαδικασία και στα κριτήρια μεταβολής και εξειδίκευσης των τιμών, όσο και της υποπαραγράφου 1.2.3 του άρθρου πρώτου του ν.4093/2012, που αφορούν στην τιμή αναφοράς πώλησης ενέργειας και τον χρόνο που είναι συναφώς κρίσιμος για τον προσδιορισμό της. Είναι πρόδηλο, ότι οι μεταβατικές αυτές διατάξεις κατισχύουν από την ημερομηνία έναρξης ισχύος τους, ως νεότερες, όλων των προηγούμενων μεταβατικών διατάξεων. Δεν ασχολούνται, όμως, οι διατάξεις αυτές, ως καθαρώς μεταβατικές, με ζητήματα καθυστέρησης της διαδικασίας έναρξης, δοκιμαστικής ή απευθείας, λειτουργίας φωτοβολταϊκών σταθμών και της υπαιτιότητας, προς τούτο, του διαχειριστή ή του ενδιαφερόμενου, απλώς ρυθμίζουν τον κρίσιμο χρόνο και, συναφώς, το ύψος τιμολόγησης και τις δυνατές επιλογές του πωλητή ενόψει της μεταβολής του νομοθετικού καθεστώτος που συντελέστηκε ενώ είχε ήδη ξεκινήσει η διαδικασία σύνδεσης – αίτησης –

δήλωσης-πώλησης.

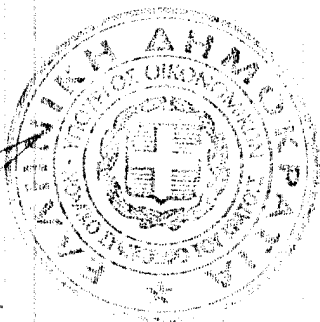
III. Κατ' ακολουθία των προεκτεθέντων το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Β' Διακοπών) γνωμοδοτεί, ομοφώνως ότι στο τεθέν ερώτημα αρμόζει η εξής απάντηση: Οι ρυθμίσεις του ν. 4093/2012, σχετικά με τη μη τήρηση, εξ υπαιτιότητας του Διαχειριστή, της προθεσμίας του ενός μήνα ή των τριών μηνών, κατά περίπτωση, για την ενεργοποίηση της σύνδεσης ή τη θέση σε δοκιμαστική λειτουργία του φωτοβολταϊκού σταθμού από την ημερομηνία δήλωσης ετοιμότητας του ενδιαφερομένου, εφαρμόζονται στις περιπτώσεις για τις οποίες ισχύει ο νέος τρόπος κατοχύρωσης της τιμής πώλησης ηλεκτρικής ενέργειας (του άρθρου πρώτου παράγρ. 1.2. περ. 2 του ν.4093/2012) και όχι στις περιπτώσεις του τρόπου κατοχύρωσης και καθορισμού της τιμής πώλησης που ρυθμίζουν, με τις οικείες διακρίσεις και κατηγοριοποιήσεις, οι μεταβατικές διατάξεις του άρθρου πρώτου παρ. 1.2 περ. 3 του ανωτέρω νόμου.

Εθεωρήθη

Αθήνα 16.9.2015

Η Πρόεδρος

Βασιλική Δούσκα
Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Ο Εισηγητής

Κωνσταντίνος Χαραλαμπίδης
Νομικός Σύμβουλος Ν.Σ.Κ.